

34

Կ-33

ՊՐԻՆՏԱՆԵՐ ԲՈՒՐՈ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ ՄԱՅԵՔ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՍԻՄԲՈԼԻՍՏԻԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄՍԱՐԻԱՏԻ

ԳԻՐԲ N 17

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ
ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
(Որհնգների մատչելի պարզաբանություն)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ

34
4-33

W

ԳԻՐԲ № 17

694

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ
ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

(Որհնգների մատչելի պարզաբանություն)

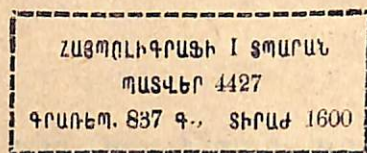

12613-57

ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱԳԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱՐԱՆ

20 MAY 2013

32.969

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

(Որենցների մասշեի պարգաբանություն)

Բանվորա-գյուղացիական Կարմիր Բանակը
և Կարմիր Նավատորմը միշտ կոմունիստական
կուսակցության և Խորհրդային իշխանության
առանձին ուղադրության առարկան են լեզել. և
այդ հասկանալի լե:

Բանվորա- Գյուղացիական Կարմիր Բանակը
(ԲԳԿԲ) մեր սոցիալիստական խորհրդային հան-
րապետությունների Միության պաշտպանն է:

Միությունն ասելով պետք է հասկանալ Ռու-
սաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսիայի, Անդր-
կովկասյան (Վրաստան, Հայաստան և Ադրբե-
ջան), Ուզբեկստանի և Թուրքմենստանի սոցիա-
լիստական հարապետությունների միությունը.
Կարմիր Բանակը լիակատար գիտակցությամբ
պաշտպանում է պրոլետարական պետության և
աշխատավոր մասսաների շահերը:

Վոչ մի լեզելը չէ բանակը աջակցի չի կապ-
ված լաջն մասսաների հետ, ինչպես մեր Կար-
միր Բանակը, Վ. Լենինը դեռ 1919 թ., խոսե-

լով Կարմիր Բանակի մասին, այսպես է վորոշում նրա ելությունը:

«Առաջին անգամ պատմության մեջ Բանակը կառուցվում է խորհուրդների և բանակի փոխադարձ մերձեցման, անբաժան մերձեցման, կարելի չե ասել՝ անբաժան միաձուլության հիմունքներով: Խորհուրդները համախմբում են բոլոր աշխատավորներին ու շահագործվածներին, և բանակը կառուցվում է սոցիալիստական պաշտպանության և զիտակցականության հիման վրա» (Ն. Լենին—հատ. XVI, յեր. 68):

Խորհրդային իշխանությունը կարմիր բանակայիններին և նրանց ընտանիքներին տալիս է մի շարք իրավունքներ ու արտոնություններ, վորը չեն վաչելում մյուս քաղաքացիները: Ամեն մի կարմիր բանակային պիտի լավ ըմբռնի, լավ հասկանա այն բոլոր որենքները, վորոնք վերաբերում են նրան:

Այս գրքույկի նպատակն է մատչելի լեզվով պարզաբանել Խորհրդային իշխանության կողմից հրատարակված այն որենքները, վորոնք վերաբերում են կարմիր բանակայիններին և նրանց ընտանիքներին:

Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միությունը դեռ 1924 թ. հոկտեմբերի 20-ին հրատարակել է որենքների մի շատ

կարևոր հավաքածու (որենսգիրք), վորտեղ գետեղված են այն բոլոր որենքները, վորոնք վերաբերում են բանվորա-գյուղացիական Կարմիր Բանակի և Կարմիր Նավատորմի զինվորական ծառայողների և նրանց ընտանիքների արտոնություններին և առավելություններին (Որենք. Ժող. 1924 թ. № 21):

Այդ արտոնություններն ու առավելությունները որենսգիրքը վերապահում է կարմիր բանակայիններին և նրանց ընտանիքներին զանազան ասպարեզներում՝

1. Աշխատավորական հողոգտագործման և գյուղատնտեսության,
2. Աշխատանքի սոցիալական ապահովություն,
3. Ժողովրդական լուսավորություն,
4. Ժողովրդական առողջապահություն,
5. Հարկերի և տուրքերի,
6. Բնակարանային,
7. Իրավական և նյութական վիճակի վարչական և դատական պաշտպանություն և այլն:

Նախքան այդ արտոնությունների վրա կանգ առնելը անհրաժեշտ է պարզել, թե միջյոք որենքը ինչպես է հասկանում և ում է համարում իսկական զինվորական ծառայության մեջ գտնվող տնձ, և ովքեր են համարվում կար-

միւր բանակաւորն ընտանիքի կազմի մեջ մտնողները:

Ո՞Վ Ե ՎԱՅԵԼՈՒՄ ՈՐԵՆՔԻ ԱՐՏՈՆՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ:

Իսկական զինվորական ծառայութեան մեջ գտնվող անձինք նրանք են, վորոնք կանչված են ծառայելու կարմիր բանակի կազմաւորման մասերում: Այս տեսակետից զինվորական ծառայութեան մեջ գտնվող են համարվում՝

ա) Այն անձինք, վորոնք կանչված են բանակ զինվորական պարհակը կատարելու կարգով և վորոնք զեռ չեն անցել նրանց համար որոշուած սահմանված ծառայութեան ժամանակամիջոցը:

բ) Կամավորները, վորոնք զինվորական ծառայութեան են մտել նախքան նրանց հասակակիցներին Կարմիր Բանակի շարքերը կանչելը:

գ) Այն անձինք, վորոնք վերջացրել են պարտադիր զինվորական ծառայութեանը և կամավոր կերպով մնացել են բանակում վորոշ ժամանակով. (այդպիսի դեպքերում նրանք առհասարակ տալիս են ստորագրութեան):

դ) Հրամանատարական, վարչական, քաղաքական, բժշկական, և անասնաբուժական կազմի

անձինք, վորոնք զինվորական ծառայութեան մեջ են գտնվում մինչև վորոշ հասակի հասնելը կամ զբանից հետո շարունակում են մնալ ծառայութեան մեջ կամավոր կերպով, վորոշ ժամանակով:

ե) Այն անձինք, վորոնք տեւրիտորիալ դրամատների կազմի մեջ են մտնում կամ կանչվում են նախագորակողային պատրաստութեան:

Բացի սրանից նաև այն անձինք, վորոնք անորոշ ժամանակով արձակուրդ են ստանում, գրտնվում են պահեստում կամ ծառայութեանից իսպառ արձակված են, — վորոշ դեպքերում:

Վերոհիշյալ բոլոր անձինք վաշելում են այն բոլոր իրավունքներն ու արտոնութեանները, վորոնք որեւքով սահմանված են նրանց համար. բացի սրանից, այդ իրավունքներից ու արտոնութեաններից ոգտվում են և նրանց ընտանիքները: Բանվորա-գյուղացիական իշխանութեանը զիտակցում ե, վոր բանվորին, գյուղացուն կամ ծառայողին բանակ կանչելու պատճառով նրա տնտեսութեանը ժամանակավորապես զրկվում ե աշխատող ձեռքից. ընտանիքից հեռանում ե չեւրիտասարդ, կենսունակ աշխատող ուժը: Առանձնապես այդ նկատվում ե աշխատավոր գյուղացիական ընտանիքում: Յեւ խորհրդային իշխանութեանը ոգնութեան ե հասնում նրան ու

տալիս ե մի շարք արտոնութիւններ ու առա-
վելութիւններ:

ՈՎՔԵՐ ԵՆ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Որենքը իսկական գինվորական ծառայու-
թյան մեջ գտնվող անձանց ընտանիք ասելով
հասկանում ե տարբեր աստիճանների ազգակ-
ցության այն անձանց աշխատավորական միու-
թիւնը, վորոնք միասին են ապրում ե մի տըն-
տեսութիւն են վարում կամ՝ ընդհանուր միջոց-
ներով են ապրում: Սչդ տեսակետից ընտանիքի
կազմի մեջ մտած համարվում են կարմիր բա-
նակալինը, նրա ամուսինը, զավակները, ծնող-
ները, չեղբայրներն ու քույրերը, նաև այն ան-
ձինք, վորոնք ընտանիքի մեջ են մտել ամուս-
նության կամ տնփեսայության միջոցով, (տնփե-
սան աքի կողմնակի անձն ե, վոր ընդունվում ե
աշխատավորական հողագործական տնտեսու-
թյան — ծխի կազմի մեջ): Հարկավոր ե ընդգծել,
վոր որենքը գչուղացիական ընտանիքի կազմի
մեջ մտնող անդամ համարում ե նաև նրանց,
վորոնք ժամանակավորապես հեռացել են իրենց
ընտանիքից աշխատավորական դատումի գնա-
լու համար, թալց վորոնք որենքի հիման վրա

ծխից դուրս ֆնացած չեն համարվում: Զինվո-
րական ծառայության կանչվածի ընտանիքի
անդամներ են համարվում նաև նրա բոլոր ազ-
գականները, վորքան ել նրանք հեռավոր ազգա-
կաններ լինեն. որինակ, հորեղբայր կամ մորեղ-
բայր, չեղբոր կամ քրոջ զավակներ ե այլն, բո-
լոր խնամիները, այսինքն՝ կնոջ մերձավորները,
անկախ մերձավորության աստիճանից. որինակ՝
զոքանչը, քենակալը ե այլն — այն բոլոր դեպքե-
րում, չեթե այդ ազգականները, խնամիները ե
տնփեսաները անպատճառ զորակոչվողի հետ
միասին վարել են մի ընդհանուր տնտեսու-
թիւն, կամ մինչև նրա զորակոչվելը ապրելիս
են չեղել նրա միջոցներով. Որենագրքով սահ-
մանված արտոնութիւնները ե առավելութիւն-
ները տարածվում են գինվորական ծառայու-
թյան մեջ գտնվող բոլոր վերոհիշյալ անձանց,
ինչպես ե նրանց ընտանիքների վրա:

Վորոնք են այդ արտոնութիւնները, ե ինչ
ե նրանց ելութիւնը, — այս բոլոր հարցերի վրա
մենք մանրամասնորեն կանգ կառնենք:

I ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՀՈՂՈԳ- ՏԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱ- ՐԵԶՈՒՄ

Զինվորական ծառայողների համար աշխա-

տավարական հողոգտագործութեան և գյուղատնտեսութեան ասպարեզում սահմանված արտոնութիւնները և առավելութիւնները վերաբերում են. —

1) հող հատկացնելուն, 2) հողաշինարարութեան, 3) հողոգտագործութեան իրավունքին, 4) արտադրական փոխառութեան, գյուղատնտեսական ոգնութեան, 5) կենդանաբուծութեան, 6) անտառներից փայտ և կողմնակի ոգուտներ ստանալուն և 7) անասնաբուժական ոգնութեան:

ՀՈՂ ՀԱՏԿԱՆ. 1). Զինվորական ծառայութեան մեջ գտնվելու ամբողջ ժամանակի ընթացքում կարմիր բանակայինին հասնող հողամասը պահվում է այն աշխատավորական տնտեսութեան մեջ, վորին նա մասնակցում է:

Ինչքան ժամանակով էլ կարմիր բանակայինը գտնվելիս լինի ծառայութեան մեջ, հողբաժինները պիտի հետեվեն, վորպեսզի հողաշինարարութեան ընթացքում կարմիր բանակայինի այդ արտոնութիւնը չխախտվի:

2) Բացի սրանից, հողաշին մարմինները, վորոնք իրենց արամադրութեան տակ աշխատավորական ոգտագործութեան համար հատկացված պահեստի հող ունին, առաջին հերթին, մնացած

բոլոր քաղաքացիների հանդեպ նախատառվութեան կարգով՝ հող են հատկացնում հողագործի կարմիր բանակայինների ընտանիքներին:

3) Զինվորական ծառայողներից հրամանատարական և նրոն համապատասխան կազմի այն անձինք, վորոնք անորոշ ժամանակով արձակուրդ են ստանում, գտնվում են պահեստի մեջ կամ իսպառ ազատվում են ծառայութիւնից (բանակում 5 տարուց վոչ պակաս ծառայելուց հետո), նույնպես և նրանք, վորոնք ունին «կարմիր Դրոշի» շքանշան, անկախ ծառայութեան ժամանակամիջոցից, չեթե զինվորական ծառայութիւնից առաջ գյուղատնտեսութեամբ են պարապել, — անպատճառ հող են ստանում հերթից, դուրս. սրա համար հիշյալ կարգի ծառայողները հայտարարութիւն են տալիս համապատասխան գավառային զինկոմիտեին և իրենց հայտարարութեան մեջ ցույց են տալիս, թե արդո՞ք նրանք առաջ չեղել են աշխատավոր հողոգտագործողներ, ներկայումս վորքան հող ունին, ինչպես նաև — ընտանիքի անդամների թիվը: Այդ հայտարարութիւնների հետ պիտի ներկայացվեն նաև համապատասխան փաստաթղթեր (տեղական իշխանութեան կողմից տված վկայականներ, քաղվածքներ հողաշին մատչաններից, զինվորական ծառայութեան զրքույկից և այլն): Գավառային զինկոմիտեը՝ հայտարարութիւնը ստա-

նալով, ուղղում ե համապատասխան հողային մարմիններին, վորոնք և հող են հատկացնում պահեստի ֆոնդից:

Պետք է ընդգծել, վոր հողեր հատկացնելու դեպքում նախապատվութուն ե տրվում այն կարմիր բանակայիններին, վորոնք ընկերական հիմունքներով են ցանկանում կազմակերպել հողի ոգտագործութունը:

Հիշյալ կարգի զինվորական ծառայողները հող ստանալու մասին միջնորդութուն պետք ե հարուցեն արձակվելու որից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱ- Հողաշինարարութուն ա-
ՐՈՒԹՅԱՆ ՎԵ- սելով պետք ե հասկանալ
ՐԱԲԵՐՅԱԼԱՐ- զոյութուն ունեյող կամ
ՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ- հատկացվելիք հողի ոգ-
ՆԵՐ. տագործության կարգավորումը:

Հողաշինարարության վերաբերյալ արտոնութունները կարող են վայելել, այն անձինք, վորոնք ունին հողոգտագործության իրավունք, և հողաշինարարական գործողութունները չպետք ե խախտեն ուրիշների շահերը: Այդպիսի գործողութուններ են հանդիսանում հողերի հաակացումը, նրանց բաշխումը, հողերի փոխանցումը մի ֆոնդից մյուս ֆոնդը և այլն: Հողաշինարարության գործողութունների վերա-

բերյալ խնդիրները տրվում են գավառային հողբաժիններին. չեթե կարմիր բանակայինները և նրանց ընտանիքները այդպիսի գործեր են ունենում, ապա այդ գործերը քննվում են հերթից դուրս, և հողաշինարարության աշխատանքների ծախքերի համար նրանցից վերջվում ե սահմանված կոպարների 50 տոկոսը, այսինքն կեսը:

ՀՈՂՈԳՏԱԳՈՐ- Ամեն մեկը, վոր ստա-
ԾՈՒԹՅԱՆ Ի- նում ե հող, պիտի իր սե-
ՐԱՎՈՒՆՔ. փական աշխատանքով մը-
շակի և ոգտագործի իր անտեսութունը:

Յեթե աշխատավորական անտեսութունը այս կամ այն պատճառով չի կարողանում ժամանակավորապես ոգտագործել իրեն պատկանող ամբողջ հողը կամ նրա մի մասը, ապա որենքը այդպիսի դեպքերում թույլ ե տալիս հողը տալ ուրիշին աշխատավորական վարձակալության պայմանով մշակելու համար: Յեթե կարմիր բանակայինը դանվում ե զինվորական ծառայության մեջ, ապա նրա ընտանիքին վերապահվում ե իրավունք կարմիր բանակայինի՝ ծառայության մեջ գտնվելու ամբողջ ժամանակի և ծառայութունից արձակվելուց հետո մի տարվա ընթացքում վարձով տալու իր հողը

կամ նրա մի մասը աշխատավորական վարձակալության պայմանով (կարմիր բանակայինի զինվորական ծառայության մեջ գտնվելու պատճառով ժամանակավորապես թուլացած անտեսություններում)։ Որենքը գլուղական խորհրդի և գավառային գործադիր կոմիտեների վրա պարտականություն է դնում անարգել տոմարագրելու այդ պայմանագրերը, իհարկե չեթե նրանք համապատասխանում են որեւքի պահանջներին։

ԾԽԻ ԲԱԺԱ.- Աշխատավորական հողա-
ՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱ.- գործական անտեսության
ՀԱՆՋՐ. (ծխի) բաժանությունն
այն է, վոր ամբողջ ծխի ոգտագործության
տակ գտնվող հողերը և գույքը բաշխվում
են ծխի անդամների միջև։ Ծխի բաժանու-
թյունը պահանջելու իրավունքը ունի ծխի ա-
մեն մի անդամ, բայց այդպիսի իրավունք չի
վերապահվում նրանց, ովքեր վեց տարի շարու-
նակ իրենց աշխատանքով կամ միջոցներով չեն
մասնակցել ծխի ընդհանուր անտեսությունը
վարելու գործում։

Կարմիր բանակայինին ծխի բաժանության
վերաբերյալ հարցում արվում են հետևյալ ար-
տոնությունները. վորքան ել տեվելու լինի
նրա ծառայությունը, այդ հանգամանքը չի կա-

րող արգելք հանդիսանալ պահանջելու անտե-
սության բաժանություն ընդհանուր հիմունք-
ներով, ինչ վերաբերում է ծառայությունից
արձակված կարմիր բանակայիններին, ապա
այդ իրավունքը նրանք վայելում են արձակ-
վելուց հետո մի տարվա ընթացքում։

ՍԵՐՄԱՅՎԻ ՓՈ.- Կարմիր բանակայինի ըն-
ԽԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ տանիքը ոգտվում է՝ միա-
ԴՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱ.- ցած բոլոր քաղաքացիներ-
ԿԱՆ ՈԳՆՈՒԹՅԱՆ ըր հանդեպ առաջին հեր-
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՐ.- թին մերմացուի փոխատր-
ՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ. վություն ստանալու իրա-
վունքից։ Հողօդկոմատի մարմինները սեր-
մացուի փոխատվություն ստանալու դիմում
տվողների իրավունքը վորոշելիս առաջին հեր-
թին այդ հարցը վճռում են կարմիր բանակա-
յինների կամ նրանց ընտանիքների վերաբեր-
մամբ և սահմանում են, թե ինչ արտոնություն-
ներով, ինչ հիմունքներով կարելի չե նրանց
սերմացու փոխ տալ։

Բացի սրանից հողային մարմինների անո-
րինության տակ գտնվող սերմագտիչ կայաննե-
րը կարմիր բանակայինների սերմացու հացա-
հատիկը մաքրում են առաջին հերթին, ձրիա-
բար կամ չնչին վարձատրությամբ. այդ արտո-
նությունները նրանք վայելում են և այն դեպքում,

լերը վարձակալաններից նրանց բաց ե թող-
նվում գյուղատնտեսական ինվենտար (մեքենա,
տրակտոր, բանոց անասուն և այլն) ժամա-
նակավորապես ոգտագործելու համար:

Այստեղ հարկավոր ե հիշել և աճն արտո-
նությունը, վսր տրվում ե կարմիր բանակա-
լինների անտեսություններին վարկի սուպորե-
ղում:

Յեթե կարմիր բանակայինը ցանկանում
ե իր անտեսության համար ձեռք բերել (գնել)
գյուղատնտեսական այս կամ այն ինվենտարը,
ոերմացու, պարարտանյութեր և գյուղատնտե-
սական արտադրության այլ առարկաներ, ապա
նա կարող ե դիմել գյուղատնտեսական վարկի
ընկերության, (վարկային ընկերության) կամ
գյուղատնտեսական կոոպերատիվին՝ վարկ ստա-
նալու համար: Այդ վարկային հիմնարկություն-
ները վարկ տալիս նախապատվություն են տա-
լիս կարմիր բանակայիններին կամ նրանց ըն-
տանիքներին՝ բոլոր այլ աշխատավորական տըն-
տեսությունների հանդեպ. այդ դեպքում կար-
միր բանակայինների սակավագոր անտեսու-
թյուններին փոխատվությունը տրվում ե մեկից
մինչև չերեք տարի ժամանակով, իսկ միջակ
և ավելի կարող անտեսություններին — մինչև
մեկ տարի ժամանակով:

ԿԵՆ ԴԱՆ ԱՌՈՒԾՈՒ-
ԹՅՈՒՆ.

Կարմիր բանակայիններին
պատկանող անասունները
հողային մարմինների կամ
գյուղատնտեսական կոոպերացիայի զուգավոր-
ման կայաններում գտնվող վորձերի (ցուլերի,
վարազների և խոյերի) հետ զուգավորելու հա-
մար կարմիր բանակայինների նկատմամբ սահ-
մանված վարձի 50 տոկոսի չափով զեղչ ե ար-
վում, այսինքն՝ սահմանված գնի կեսն ե վերց-
վում, իսկ յեթե կարմիր բանակայինը խիստ
չքավոր ե, ապա նրան պատկանող անասուննե-
րի զուգավորումը կատարվում ե ձրիաբար: Ձը-
քավորության հանդամանքը կարմիր բանակայի-
նը հաստատում ե գյուղխորհրդից վերցրած հա-
մապատասխան վկայականով:

ԱՆՏԱՌԱՆՅՈՒԹԵՐ
ԲԱՅ ԹՈՂՆԵՂՈՒ
ՄԱՍԻՆ.

Կարմիր բանակայինին ար-
տոնյալ պայմաններով բաց
են թողնվում անտառանյու-
թեր. առհասարակ արտոնյալ
պայմաններով, այսինքն՝ նվազագույն գներով
անտառանյութը բաց ե թողնվում միայն չքավոր
աշխատավոր բնակչությանը. կարմիր բանակա-
լինի ընտանիքը անտառանյութեր ստանում ե
առաջին հերթին. բացի սրանից ձրիաբար շինու-
թյան փայտ են ստանում հրամանատարական կազ-
մի, նաև անորոշ ժամանակով արձակուրդ ստա-

126/3 - 58

ցած, պահեստի մեջ գտնվող կամ իսպառ ծառայությունից արձակված անձերից նրանք, վորոնք Կարմիր Բանակի մեջ ծառայել են 5 տարուց վոչ պակաս, ալ և նրանք, վորոնք «Կարմիր դրոշի» շքանշան ունեն՝ վորքան տարի չեւ ծառայած լինեն, չեթե նրանք զինվորական ծառայությունից առաջ զբաղվել են գյուղատնտեսությամբ, վորպէս աշխատավոր հողագտագործողներ:

Հիշալ կարգի զինվորական մարմինների միջնորդությամբ նույնպէս ձրիաբար բաց ե թողնվում շինանյութ և աջն գեպքում, չերբ նրանք զինվորական ծառայության մտնելուց առաջ գյուղատնտեսությամբ չեն պարապել, վորպէս աշխատավոր հողագտագործողներ, բայց վեց տարուց վոչ պակաս ծառայել են Կարմիր Բանակում:

Բացի այս բոլոր արտոնություններից, կարմիր բանակայիններին իրավունք ե վերապահվում արտոնյալ հիմունքներով կամ ձրիաբար անասուններ արածացնել, խոտ հնձել և այլ կերպ անտառներից ոգտվել, համաձայն Հողային Ժողովրդական Կոմիսարիատի կողմից հաստատված հատուկ կանոնների:

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺԱ- Մնասնաբուժական ոգնությունը ցույց ե տրվում ձրիաբար բոլորին, բայց կարմիր բանակայիններին պատկանող հիվանդ կենդանիներին ոգնություն են ցույց տալիս առաջին հերթին:

Բացի սրանից համաճարակների ժամանակ սպանված կամ պատվաստի հետեվանքով սատկած անասունների, ալ և վոչնչացրած առարկաների և կերի համար գրամական հատուցումը առաջին հերթին տրվում ե կարմիր բանակայիններին:

II ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՅԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՅՈՎՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԵՋՈՒՄ

Ամեն մեկի համար հասկանալի չե, վոր կարմիր բանակայինը, վորը գտնվում ե զինվորական ծառայության մեջ, չի կարող միաժամանակ վարձու աշխատանք կատարել: Նա գրեթե ամբողջ ուրը զբաղված ե իր զինվորական գործով և մի վորևե տեղ մշտական աշխատանք ունենալը հնարավոր չե. ալ բան ե, չերբ կարմիր բանակայինը վերջացնում ե իր ծառայությունը. նախ և առաջ՝ նա մտածում ե աջն մասին, թե արդո՞ք ինչպէս ձեռք բերի սլաշտոն կամ վորևե ալ գործ: Որենքը, նկատի ունենա-

լով այդ, մի շարք արտոնություններ և տալիս աշխատանքի ասպարեզում, չեթե կարմիր բանակալինը կանչվում և զինվորական ծառայության, և այլ կարգի արտոնություններ են վերապահվում նրան. չերբ նա ազատվում և զինվորական ծառայությունից: Այդ բոլոր արտոնությունները շատ կարևոր են. չերբ բանվորներն ու ծառայողները կանչվում են զինվորական ծառայության, նրանք պետք և հոգան մի քանի ամենաանհրաժեշտ կարիքներ, վորպեսզի կարողանան թողնել իրենց տղանն ու անտեսութունը և շտապ մեկնել ծառայության վայրը:

Որենյոր արտոնություններ սահմանելով հնարավորություն և տալիս զինակոչիկներին հոգալու իրենց հիմնական անհրաժեշտ կարիքները, վորպեսզի նրանք հնարավորություն ունենան առանց իրենց ընտանիքի մասին հոգալու անմիջապես մեկնելու՝ ուր հարկն է, և կատարելու իրենց զինվորական պարտականությունները:

Այդ արտոնությունների վրա մենք կանգ կառնենք մանրամասնորեն:

ԱՐՁԱԿՄԱՆ

ՆՊԱՍՏ.

Յեթե բանվորը ու ծառայողը, վորոնք ունեն մըշտական կամ ժամանակավոր

աշխատանք, կանչվում են զինվորական ծառա-

յության, ապա վարձողը պարտավոր է նրանց բավարարել աշխատավարձով մինչև աշխատանքը փաստորեն դադարեցնելու որը, ինչպես և փոխհատուցում տալ չոգտագործված արձակուրդի համար, նաև տալ արձակման նպաստ: «Վարձող» ասելով պետք է հասկանալ պետական, հասարակական, կոոպերատիվ և մասնավոր ամեն տեսակ հիմնարկ-ձեռնարկությունները ու տրեստությունները: Վարձողը զինվորական ծառայության կանչվող բանվոր-ծառայողին փոխարինելու համար պարտավոր է ժամանակավոր աշխատակիցներ հրավիրել վոչ ավելի քան չերկու ամսով, մինչև վերջնականապես պարզվի զորակոչվող բանվոր ծառայողին համուրդ (отсрочка) տալու կամ զինվորական ծառայության համար նրան անպետք ճանաչելու հարցը:

Յեթե զորակոչվողը համուրդ է ստանում կամ ծառայության համար անպետք է համարվում, ապա վերադառնում է իր նախկին պաշտոնատեղը և ստանում է իր նախկին պաշտոնը:

Բացի սրանից, զորակոչվածը վերսիրչալ պատճառներով նախկին պաշտոնին վերադառնալու դեպքում աշխատավարձ է ստանում և ալն որերի համար, չերբ նա ճանապարհին է գտնվել:

Այստեղ հարկավոր է ընդգծել մի կարևոր հանգամանք: Զորակոչվածը, փորը համուրդ է ստանում կամ ծառայության համար անպետք է համարվում, պարտավոր է այդ մասին հայտնելուց հետո մեկ շաբաթվա ընթացքում վերադառնալ իր նախկին պաշտոնատեղը: Հակառակ դեպքում, չեթե ժամանակին չհերկայանալու հարգելի պատճառ չկա, նա կարող է զրկվել արտոնությունից, և նրա նախկին պաշտոնը կարող է հանձնվել ուրիշին:

ԼՐԱՑՈՒՑԻԶ ՆՊԱՍՏՆԵՐ.

Լրացուցիչ նպաստներ ստելով պետք է հասկանալ աշն նպաստները, փորձը արվում են 1) չերեխային կերակրելու համար, 2) նորածնին խնամելու, 3) աշխատավորի կամ նրա բնառանիքի անաշխատունակ անդամների թաղման համար:

Զորակոչվածի վաշելած արտոնությունն աշն է, փոր չեթե նա ապահովագրված է յեղել, ապա այդ նպաստները մեկ ամսվա ընթացքում զորակոչի պահից սկսած՝ սոցապգանձարկղը տալիս է նրա բնառանիքին: Յերեխային կերակրելու նպաստը արվում է 9 ամսվա ընթացքում, չեթե յերեխան ծնվել է զորակոչից հետո մինչև մեկ ամիս լրանալը, իսկ նորածնին խնամելու նպաստը արվում է միանվագ, ծննդաբերությունից

մեկ ամիս առաջ: Այս մասին պետք է համապատասխան վկայական հերկայացնել սոցապգանձարկղին:

ԽՍՀ Միության կենտգործ-
ԳՈՐԾ ԳՏՆԵԼՈՒ կոմի և Ժողկոմխորհի 1925 թ.
ՀԱՄԱՐ ԱՐՁԱԿ- մայիսի 29-ի որենքով
ՎԱԾՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ աշխատանքի ասպարեզում
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ- արտոնություններ են արթ-
ՆԵՐ. վում գինվորական ծառայու-

թյունից իսպառ արձակվածներին և պահեստում կամ անորոշ ժամանակով արձակուրդում զբտ- նրվող անձանց. (Որ. Ժող. 1925 թ. № 37, հոդ. 175):

Հիշալ կարգի արձակվածներին, չեթե նրանք ծառայել են իսկական ծառայության համար սահմանված ժամանակից փոշ պակաս, որենքը արտոնություններ է վերապահում աշն դեպքերում, չերը նրանք աշխատանք են ձեռք բերում բորսայի միջոցով, նաև աշն դեպքերում, չերը արձակվածները իրենք առանց բորսայի աշխատանք են ձարում: Ուրեմն, որենքը չի պահանջում, փոր արձակվածը արտոնություններից ոգտվելու համար անպատճառ ցուցակագրվի աշխատանքի բորսայում: Նա կարող է բորսային դիմել միայն աշն դեպքում, չերը ինքը, արձակ-

վածք, չի կարող իր համար աշխատանք գրտնել:

Այստեղ հարկավոր է ընդգծել այն հանգամանքը, վոր համաձայն հիշյալ որենքի, արտոնությունները արձակվածին արվում են վորոշ ժամանակով. այդ ժամանակը անցնելուց հետո արձակվածը զրկվում է սահմանված արտոնություններից:

Ըստ որենքի, չեթե արձակվածը բորսայի միջոցով գործ է գտնում, ապա արտոնությունները նրան տրվում են այն պահից, չերբ նա ցուցակագրվում է բորսայում, — մինչև այն ժամանակ, չերբ բորսան նրան առաջին անգամ մշտական աշխատանքի կուղարկի: Արձակվածը բորսայում ցուցակագրվել կարող է մեկ տարվա ընթացքում այն որից, չերբ նա արձակվելուց հետո հաշվառման է լենթարկվում զինկոմրատում: Բացառիկ դեպքերում բորսան կարող է չերկարացնել արտոնություններից ոգավելու ժամանակը մինչև այն որը, չերբ բորսան արձակվածին չերկրորդ անգամ աշխատանքի կուղարկի: Այդ չերկարացումը կարող է տեղի ունենալ այն դեպքում, չեթե արձակվածը այն կամ այն պատճառով աշխատանքի մեջ է չեղել վեց շաբաթից պակաս. չեթե արձակվածը գործ է զրտել առանց բորսայի, ապա նա կարող է ոգ-

տվել արտոնություններից մեկ տարվա ընթացքում՝ հաշված այն պահից, չերբ նա հաշվառման է լենթարկվում զինկոմրատում: Վորոնք են այդ արտոնությունները:

ՊՐՈՖՄԻՈԻԹՅՈՒՆ. Եյական արտոնությունը, **ՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵ.** վոր տրվում է հիշյալ **ՐԻՆ ՀԱՎԱՍ ԱՐԵՅ.** միութենական որենքով **ՆԵԼԸ.** զինվորական ծառայություն-

ների իսպառ արձակվածներին, պահեստում կամ անորոշ ժամանակով արձակուրդում գտնվող անձանց, այն է, վոր հիշյալ կարգի բոլոր անձինք հավասարեցվում են պրոֆմիությունների անդամներին. այդ նշանակում է, վոր աշխրորսան նրանց ուղարկում է այն կամ այն աշխատանքին, վորպես պրոֆմիության անդամներին:

Յեթե զինվորական ծառայությունից արձակվածը աշխատանք է փնտրում վոչ բորսայի միջոցով, ապա վարձակալը պարտավոր է նրա հետ վարվելու՝ վորպես պրոֆմիության անդամի: Հիմնարկության կամ ձեռնարկության վոչ մի տեղկոմ չի կարող մերժել արձակվածին այն պատճառով, վոր նա գործ է գտել վոչ աշխրորսայի միջոցով: Արձակվածին կարելի չէ հանել աշխատանքից միայն այն դեպքում, չեթե նա աշխատանքի համար պիտանի չի և առհասարակ չի համապատասխանում այն պահանջնե-

րին, վորոնք անհրաժեշտ են տվյալ աշխատանքը արդյունավետ կերպով կատարելու համար:

ՊՍԵՏՈՆՆԵՐԻ

Մյուս եյական արտո-
ՐՐՈՆՅԱ. նությունը, վոր նախատես-
ված է որենքով, հետևյալն է. վորոշ պաշտոն-
ներ անպատճառ հատկացվում են բացառապես
զինվորական ծառայությունից արձակվածներին
(բրոնյա):

Որենքը սահմանում է, վոր միլիցիայի, ան-
տառային պահպանության, ֆինանսական հիմ-
նարկների, կալանավայրերի, ուղղիչ տների անձ-
նական կազմերը լրացնելու համար, ինչպես և
պահեստների և առևտրական տների պահակա-
խմբեր կազմելիս բացառապես գործի պետք է
ընդունվեն զինվորական ծառայությունից ար-
ձակվածները:

Միաժամանակ որենքը կատեգորիկ կեր-
պով առաջարկում է աշխբորսաներին բացար-
ձակ նախապատվություն տալ արձակվածներին
բոլոր մյուս գործազուրկների հանդեպ աչն
դեպքերում, չերբ պետական, հասարակական և
մասնավոր հիմնարկ-ձեռնարկություններում
բացվում են պարետների, ցրիչների, պահա-
պանների, սուրհանդակների, դոնապանների
և նման այլ պաշտոններ, ինչպես և գործա-

րաններում վոչ-վորակցալ աշխատանքների հա-
մար ազատ տեղեր: Այդ բոլոր դեպքերում
աշխբորսաները պարտավոր են նախապատվու-
թյան կարգով աշխատանքի ուղարկել զինվորա-
կան ծառայությունից արձակվածներին: Աշխ-
բորսայի այդ պարտականությունը վերանում է
միայն աչն դեպքում, յեթե ստանձնելիք պաշ-
տոնի համար աշխատավորից անձնական վստա-
հություն և բարեհուսություն է պահանջվում:

ՆՊԱՍՏ ՏԱԼՈՒ ՀԱ. Համաձայն գործող ո-
ՄԱՐ ՎԱՐՁՈՒ ԱՇ- րենքների գործազուրկը
ԽՍՏԱՆԻ ԶԻ ՊԱ. նպաստ կարող է պահան,
ՀԱՆՁՎՈՒՄ. ջել միայն աչն դեպքում:

յեթե նա մինչև գործազրկությունը կատարած
վարձու աշխատանքի վորոշ ստաժ (տարիներ)
ունի: Որենքը արձակվածների նկատմամբ բա-
ցառություն է անում: Արձակվածները, անկախ
վարձու աշխատանքի ստաժից, վայելում են դոր-
ծազրկության նպաստ ստանալու իրավունք
Այս տեսակետից, յեթե արձակվածը աշխատել
է վարձով նուչն իսկ չերկու շաբաթ և այս
կամ աչն հարգելի պատճառով մնացել է առանց
գործի, նա ստանում է գործազրկության նպաստ:

Ահա աչն արտոնությունները, վոր վայե-
լում են զինվորական ծառայությունից արձակ-

հետ հավասարապես: Այս դեպքերում նրանք ազատվում են ուսման վճարից: Այստեղ պետք է ընդգծել, վոր սրենքը այդ արտոնությունը վերապահում է նաև ղինվորական ծառայությունից բոլորովին արձակվածներին և սնորոշ ժամանակ արձակուրդում գտնվողներին. միայն այդ արտոնությունից ոգտվելու իրավունքը սրենքը սահմանափակում է մեկ տարով, սկսած արձակման օրից:

Վերոհիշյալ բոլոր արտոնությունները վաչուում են նաև Կարմիր բանակի հրամանատարական, վարչական, քաղաքական, բժշկական և տնտեսաբուժական կազմին պատկանող անձերի զավակները:

IV. ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՌՈՂ- ՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԵԶՈՒՄ.

Առողջապահության ատպարեզում կարմիր բանակայինները և նրանց ընտանիքները մեծ արտոնություններ են վաչելում հիվանդանոցներ, ծննդաբերական կայաններ և այլ բուժական հիմնարկություններ ընդունվելիս: Անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք կարմիր բանակայինը ապահովագրված է, թե վոչ, նրա ընտանիքի անդամները հավասարեցվում են ապահովա-

գրված բանվորների ընտանիքներին, և նրանց տրվում են մի շարք արտոնություններ.

Եյակաւն արտոնությունները հետևյալներն են. —

1. Կարմիր բանակայինների ընտանիքների հիվանդ անդամները ընդունվում են բուժարաններ, ծննդաբերական կայաններ և այլ հիմնարկներ առաջին հերթին, ձրի բժշկական ոգություն են ստանում քաղաքացիական բուժարաններում, ապահովագրված բանվորների ու ծառայողների ընտանիքների հետ հավասարապես:

2. Զինվորական ծառայությունից հիվանդության կամ հաշմանդամության պատճառով արձակվածները քաղաքացիական հիմնարկություններում ստանում են բժշկական ոգնություն, թե բուժարան հաճախելով (չերթեվեկ) և թե հիվանդանոցում պարկելով (ստացիոնար):

Բացի սրանից նույն կարգի արձակվածներին ձրիաբար տրվում են պրոտեզներ (օրինակ՝ արհեստական վոտք, ատամներ և այլն) ապահովագրվածների հետ հավասար հիմունքներով. այլ արտոնությունից ոգտվելու իրավունքը չի սահմանափակված ժամանակով, և հիվանդը միշտ կարող է ղրմեկ բուժարաններին մինչև այն հիվանդությունը բժշկվելը, վորի պատճառով նա

արձակված ե ծառայութիւնից, կամ մինչև ժամանակավոր պրոտեզի կարիքն անցնելը:

Վ. ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՐԿԵՐԻ ՅԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԱՍՊԱՐԵԶՈՒՄ

Կարմիր բանակը բաղկացած ե զլիսավարապետ աշխատավոր գյուղացիներից. հետևապես՝ կարմիր բանակայինին ամենից շատ հետաքրքրում են ահա արտոնութիւնները, վորոնք վերաբերում են միասնական գյուղատնտեսական հարկին: Հենց այդ հարկի նկատմամբ խորհրդալին իշխանութիւնը կարմիր բանակայինների տնտեսութիւններին տալիս ե մի շարք կարեւոր արտոնութիւններ: Բացի սրանից, կարմիր բանակայինները և նրանց ընտանիքները ըստ որենքի վայելում են արտոնութիւններ և այլ հարկերի ու տուրքերի վերաբերմամբ. այդ արտոնութիւնների վրա մենք և կանգ կառնենք:

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒ. Ամեն մի գյուղացու ՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ լավ հայանի յե գյուղհարկի ՀԱՐԿ. դանձման կարգը. նրա համար հասկանալի չե ահա բանը, թե ինչ նշանակութիւն ունի, յերբ հարկի չափը վորոշելիս տվյալ անտեսութեան շնչերի թիվը շատ ե: Այդ նշանակում ե, վոր ամեն մի շնչին ընկնում ե

ավելի քիչ հող, և հարկը ավելի քիչ են վերցնում: Հենց այդ տեսակետից կարմիր բանակայինին տրվում ե այն արտոնութիւնը, վոր նրա տնտեսութիւնից գանձվելիք հարկի քանակը վորոշելիս նրա ընտանիքի շնչերի թվի մեջ հաշվում ե նաև նա—կարմիր բանակալինը, թեպետ նա բացակայում, գտնվում ե բանակում:

ՀԱՐԿԵՐԻՅ ԱԶԱ. Կարմիր բանակայինի ՏՆԼԸ. ընտանիքը ազատվում ե գանձվելիք հարկից, յեթե նրա ընտանիքի կազմի մեջ բացի նրանից այլ աշխատունակ տղամարդ չկա և չեթե յուրաքանչյուր շնչի՝ հարկման յենթակա հող և հողի վերաժված անասուն ե ընկնում վոշ ավելի, քան հողի ահա քանակը, վորով տվյալ վայրում ապահովվում ե յուրաքանչյուր շունչ:

Միտահարկի որենքի մեջ զանազան վայրերի համար ցուցակներով սահմանված ե հողալին այդ միջին ապահովութիւնը:

Կարմիր բանակայինի ընտանիքը ազատվում ե միտահարկ վճարելուց և ահա դեպքում, յերբ նա վար ու ցանքի տնտեսութիւն ունի և գուրկ ե լծկան անասուններից: Նույն արտոնութիւնը տրվում ե վար ու ցանք չունեցող

անասնապահական տնտեսություններին, վորոնց անասունների ընդհանուր թիվը վերածած չեղ- ջլուբավոր անասունների, 5 դիսից ավելի չե:

ՀԱՐԿԻՑ ԿԻՍՈՎ. Կարմիր բանակայինի տըն- ջԱՓ ԱԶԱՏԵԼԸ. տեսությունը, վորը տվյալ վայրի հողային ապահովության նորմայի (չափի) մեկ ու կես քանակից ավելի հող չունի, և տըն- տեսության մեջ բացի կարմիր բանակայինից ալ աշխատունակ աղամարդ չկա, ազատվում է գանձվելիք հարկի կեսից:

ՌԵՆՏԱՅԻՆ ՀԱՐԿԻ Համաձայն գործող որենքի՝ **ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ.** ռենտային հարկի չենթարկ- վում են քաղաքային գծի մեջ գտնվող հողերը, և ռենտան գանձվում է հոգուտ տեղական բյու- ջելի:

Քաղաքային բնակավայրերում կարմիր բանա- կայինների կամ նրանց ընտանիքների աջն հողա- մասերը, վորոնք մշակվում են առանց վարձու աշ- խատանք կիրարկելու, ինչպես նաև աջն հողա- մասերը, վորոնք բռնված են բնակելի շենքե- րով, վորտեղ ապրում են կարմիր բանակային- ների ընտանիքները, չեթե այդ շենքերը վարձով չեն տրվում, կարող են գավգործկոմի առանձին վորոշումներով ազատվել ռենտային հարկից:

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻՑ Կարմիր բանակայինները **ԱԶԱՏԵԼԸ** ու նրանց ընտանիքները ա- ղատվում են դրոշմատուրք վճարելուց աջն դեպ- քերում, չեք նրանք միասնակից ազատվելու դի- մում են տալիս, կամ յերբ նրանց ազգականնե- րը կարմիր բանակայիններին վորոնելու և տեղն իմանալու մասին հաշտարարություն են տալիս համապատասխան մարմիններին:

Կարմիր բանակայինները ազատվում են նաև վորսորդական աուրքից:

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵ- Բացի պետական հարկե- **ՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՐ-** քից, վորոնք գանձվում են **ՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ** հոգուտ պետական գանձա- րանի, կան և տեղական հարկեր: Այդ հարկերը գանձվում են տեղական կարիքները բավարա- րելու համար:

Գլխավոր արտոնությունները, վորոնք տըր- վում են կարմիր բանակայիններին ու նրանց ընտանիքներին, հետևյալներն են:

1. Արդյունաբերական ալգիների և բանջա- րանոցների հարկից, չեթե կարմիր բանակային- ներին պատկանող՝ քաղաքներում գտնվող այգին կամ բանջարանոցը օգտագործվում է մշակվում և ընտանիքի անդամների ջանքերով, առանց վարձու աշխատանք գործադրելու, և չեթե մեկ ընտանիքին ընկնող այդու տարածությունը

1092 քառ. մետրից ավելի չե (240 քառ. սա-
ժեն.), իսկ բանջարանոցի տարածութիւնը 2185
քառ. մետրից (480 քառ. սաժ.) ավելի չե:

2. Զիւրի և յերթեվեկող կառքերի հարկից.
սակաջն այս դեպքում ազատվում ե կարմիր
բանակալինի ընտանիքի միայն մեկ ձին, յեթե
այդ ձին չի պատկանում յերթեվեկող ձիերի
թվին, և յեթե բացառապէս ոգտագործվում ե
կարմիր բանակալինի ընտանիքի տնային տնտե-
սության կարիքները համար:

3. Կարմիր բանակալինները և նրանց ըն-
տանիքի անդամները նույնպէս ազատվում են
անձնական տոմարագրության տուրքից (пропи-
сочный сбор):

Բացի սրանից կարմիր բանակալինները ա-
զատվում են նույնպէս յեկամտահարկ վճարե-
լուց, բացի այն դեպքերից, յերբ նրանք յեկա-
մուտ են ստանում վոչ վարձու աշխատանքից:

Առաջին հայացքից թվում ե, վոր յեկամը-
տահարկի վերաբերմամբ արտոնութիւնը եչական
նշանակութիւն չի կարող ունենալ կարմիր բա-
նակալինի համար, քանի վոր նա զինվորական
ծառայության մեջ ե և վոչ մի յեկամուտ չի
կարող ստանալ: Բայց այդ այդպէս չե:
Շատ կարմիր բանակալիններ, վորոնք իրենց
ծառայության վայրում ունեն ընտանիք և

առհասարակ մերձավորներ, ոգտվելով ազատ
ժամանակ զորանոցից բացակայելու՝ նրանց
վերադահված իրավունքից, հնարավորութիւն
ունեն զբաղվելու այն գործով, վորը կապված ե
նրանց նախկին զբաղմունքի հետ, և այդպիսով
ունենալու վորոշ յեկամուտ: Որենքը միայն վեր-
ջին դեպքում վերցնում ե յեկամտահարկ, յեթե
հարկման կիսամյակի ընթացքում նրանց ստա-
ցած յեկամուտը ավելի չե 300 — 500 ռուբլուց՝
նայած տեղական պայմաններին:

Ահա այն եչական արտոնութիւնները, վորոնք
տրվում են կարմիր բանակալիններին և նրանց
ընտանիքներին հարկերի ու տուրքերի վերաբե-
րմամբ:

VІ. ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

Որենքը կարմիր բանակալինին և նրանց
ընտանիքներին, նաև զինվորական ծառայութիւն-
նից ազատվածներին բնակարանային հարցում
տալիս ե մի շարք եչական արտոնութիւններ:
Այս արտոնութիւնները մեծ նշանակութիւն ու-
նեն հենց այն տեսակետից, վոր կարմիր բանա-
կալինը, գիտակցելով, վոր իշխանութիւնը հո-
գում ե նրա ընտանիքի մասին, կարող ե հան-
դիստ կերպով կատարել իր ծառայութիւնը:

Կարմիր բանակալինի ընտանիքի անդամնե-
րը վայելում են հետևյալ արտոնութիւնները. —

ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ՅԵՐԵ կարմիր բանա-
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԺԱ. կայինի ընտանիքի անդամ-
ՄԱՆԱԿԱՄԻՋՈՑԻ ներք, վորոնք մինչև նրա
ՅԵՐԿԱՐԱՅՈՒՄԸ. զինվորական ծառայության
 կանչվելը ապրում էլին նրա ծախքով և պաշ-
 մանագրի հիմունքներով վարձել են բնակարան
 (պայմանագիրը — այդ վորոշ համաձայնություն
 է, վորը առհասարակ լինում է գրավոր կերպով
 ձեվակերպված), ապա պայմանագրի ժամանակը
 անցնելուց հետո նույն պայմանագիրը ելի շա-
 րունակում է ուժ ունենալ, այսինքն՝ վերա-
 նորոգվում է նախկին պայմաններով։ Այդ արտո-
 նությունը ելական է այն տեսակետից, վոր
 անկախ անատիրոջ համաձայնությունից կարմիր
 բանակայինի ընտանիքը շարունակում է բնա-
 կարանում ապրել հին պայմաններով։

ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ԿԱՐԻՐ բանակայինի ընտա-
 վԱՐՁԸ. նիքի անդամները, վորոնք
 մինչև նրա ծառայության կանչվելը նրա ծախ-
 քով են ապրել, բնակարանային վարձի վերա-
 բերմամբ հավասարեցվում են պետական հիմնար-
 կությունների ու ձեռնարկությունների բան-
 վորներին ու ծառայողներին, վորոնք նվազա-
 գույն աշխատավարձ են ստանում։ Բանվորների
 և ծառայողների համար այդ նվազագույն աշ-

խատավարձը ըստ նոր բնակարանային որենքի
 սահմանված է մինչև քսան ուրբլի։ Համաձայն
 այդ որենքի նրանք իրենց բռնած բնակարանի
 1 քառ. մետր տարածության համար վճարում
 են 5,5 կոպ. (մեկ քառ. մետրը — 1,98 քառ.
 արշ.)։ Կարմիր բանակայինի ընտանիքի անդամ-
 ները, վորպես բանվորներին ու ծառայողներին
 հավասարեցված, վճարում են 1 քառ. մետր
 տարածության համար նույնպես 5,5 կոպ.։

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱ. Առհասարակ պետք է ընդ-
 ՅԻՆՆԵՐԻՆ ԲՆԱԿԱ. գծել, վոր բնակարանային
ՐԱՆԱՅԻՆ ՀԱՐՅՈՒՄ որենքով բանվորներին ու
ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՈՒ ծառայողներին վերապահ-
ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻՆ ված արտոնությունները
ՀԱՎԱՍԱՐԵՑՆԵԼԸ. վաչելում են և կարմիր բա-
 նակայինները ու նրանց ընտանիքները։ Այդ ար-
 տոնությունների ելական կետերը հետևյալներն
 են. —

ա) գավառակային կենտրոններում (Ղա-
 մարու, Ստեփանավան, Աշտարակ և այլն) և
 բանվորական ավաններում (Ալլահվերդի գյուղ,
 Մարտունավան, Սանահին կայարան, Սար-
 դարաբառ և այլն) բնակարան վարձելու դեպ-
 քում բնակարանային վարձը չի կարող ավելի
 լինել այն կոպարներից, վորոնք որենքով սահ-

մանված են բանվորների և ծառայողների համար:

բ) տվյալ ամսի բնակարանային վարձը վճարում են հաջորդ ամսի 10-ից վոչ ուշ:

գ) վարչական կարգով վատարումը կարող է սեղի ունենալ այն դեպքում, չեբբ քաղխորհուրդները և գործկոմները կամ վտարող հիմնարկութունները վտարվողներին կտրամադրեն համապատասխան բնակարան և փոխադրական միջոցներ և այլն:

Մենք ալստեղ չերկար կանգ չենք առնում այդ բոլոր արտոնութունների վրա: Արդարադատութան ժողովրդական կամիտարիատը հրատարակել է բնակարանային որենքի մասին մի գիրք, վորտեղ այդ բոլոր հարցերը պարզաբանված են:

VII ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՈՒ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐ- Խորհրդային իշխանութիւնը, ՄԻՆՆԵՐԻ ՊԱՐ- տալով մի շարք արտոնութուն-ՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ. ներ կարմիր բանակայիններին ու նրանց ընտանիքներին, շահագրգռված է, վոր այդ արտոնութունները անշեղ կերպով կիրարկվեն կյանքում, և կարմիր բանակային-

ների ու նրանց ընտանիքների իրավունքները ու շահերը խախտվելու դեպքում պաշտպանվին: Այս տեսակետից Հ. Ս. Խ. Հ. իշխանութիւն բոլոր մարմինների վրա պարտականութիւն է դրվում ամենից առաջ կատարելու կարմիր բանակայինների իրավունքներն ու շահերը պաշտպանող որենքները: Բոլոր պետական մարմինների վրա պարտականութիւն է դրվում հատուկ ուշադրութիւն առնել իրենց մոտ ծագող և քննվող այն բոլոր գործերը, վորտեղ կարմիր բանակայինի կամ նրա ընտանիքի շահերն են շոշափվում, աչքի առաջ ունենալով այն հանգամանքը, վոր զինվորական ծառայութիւն մեջ գտնվող կարմիր բանակայինի բացակայութիւն ժամանակ այդ շահերը չեն կարող պատշաճ պաշտպանութիւն գտնել:

ԳԱՎԱՌԱԿԱՅԻՆ Մասնավորապես որենքը գա-ԳՈՐԾԿՈՄՆԵՐԻ վառակային գործկոմների վրա ԱՆԵԼԻԲՆԵՐԸ. պարտականութիւն է գնում պաշտպանելու կարմիր բանակայինների և նրանց ընտանիքների իրավունքներն ու շահերը այն դեպքերում, չեբբ այդ իրավունքները խախտում են պետական հիմնարկութունները, առանձին պաշտոնյաները, հասարակական կազմակերպութիւնները կամ մասնավոր քաղաքացիները:

Գաժառակային գործկոմները պարտավոր են նույնպես գործոն աշակցութիւն ցույց տալ իրենց դիմող կարմիր բանակայիններին և նրանց ընտանիքներին նրանց շահերը պաշտպանելու գործում. նրանք պետք է անհրաժեշտ դեպքերում միջոցներ ձեռք առնեն խնամակալութիւն նշանակելու կարմիր բանակայինների ընտանիքների փոքրահասակ անդամների վրա և հսկողութիւն ունենան, վոր խնամակալութիւնը իր պարտականութիւնները կատարի. պետք է պաշտպանեն կարմիր բանակայինի շահերը աշխատելների, կոոպերատիւների, ընկերութիւնների ընդհանուր ժողովներում, վորոնց անդամ և նա և ալլն:

Բացի վերոհիշյալից, գաժառական գործկոմները կարող են իրենց կողմից լիազորված անձանց միջոցով ամեն տեսակ հացեր հարուցանել դատարաններում, յերբ խախտվում են կարմիր բանակայինների կամ նրանց ընտանիքների իրավունքները. որինակ՝ յերբ կնքվում են նրանց համար աշխարհ անձեռնադրու գործարքներ ծխի գուլքի վերարեւմամբ, մասնավորապես՝ ծալրահեղ կարիքի հետեանքով, յերբ խախտվում է բնակելի տարածութիւնից ոգտվելու նրանց իրավունքը, կնոջն ու գաժակներին զրկում են ապրուստի միջոցներից, անկանոն կերպով մաս են հանում

ընտանեկան գուլքից կամ անկանոն բաժանութիւն են անում և ալլն:

ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԸ ՅԵԹԵ այս բոլորի վրա ավետե՛լ **ԴԱՏԱԽԱՉՈՒԹՅՈՒՆԸ.** լացնենք հաւ աշն, վոր դատարանները նույնպես առա-

ջին հերթին քննում են կարմիր բանակայինների և նրանց ընտանիքների գործերը, վոր դատախազութիւնը հսկում է պաշտոնյաների և հիմնարկութիւնների, հասարակական կազմակերպութիւնների և մասնավոր անձանց գործողութիւնների որինականութեան վրա կարմիր բանակայինների և նրանց ընտանիքների նկատմամբ, ապա պետք է ընդգծենք, վոր կարմիր բանակայինների և նրանց ընտանիքների իրավական և նշութական վիճակի պաշտպանութիւնը լիովին ապահովված է գործող որենքներով:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0220905

ՀԱՅԻ Հ ԱՐԴԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

Ռուս-հայերեն իրավաբանական բառարան.
Գլուղխորհուրդների գատական սեկցիաների մա-
սին (մատչ. պարզաբ.)

Նույնը թուրքերեն.

Գլուղխորհուրդների իրավունքներն ընդլայնելու
մասին (մատչելի պարզաբանութ.).

Նույնը թուրքերեն.

Ամուսնութիւն, ընտանիքի և խնամակալութիւն
մասին (մատչելի պարզաբանութ.).

Նույնը թուրքերեն.

Նոր բնակարանին որենք (մատչելի պարզաբա-
նութ.).

Մասնավոր բնակարանալին շինարարութիւնը և
խորհրդալին որենսդրութիւնը (մատչելի
պարզաբանութ.).

Ո՞վ և գատախազը և ինչ աշխատանք և կատա-
րում նա գլուղում (մատչ. պարզաբ.).

Կենցաղալին հանցանքները ՀԱՍ Հանրապե-
տութիւն մեջ

Նույնը թուրքերեն (մամուլի տակ և).

Կարմիր բանակալիներին և նրանց ընտանիք-
ներին արտոնութիւնների մասին (մատչելի
պարզաբանութ.).

Բաւարակների իրավունքների և պարտականու-
թիւնների մասին—հարց և պատասխաննե-
րի ձևով (մամուլի տակ և):

Դիմել՝ Պետերասի գրախանութ.